

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 12 czerwca 2024 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Ryszard Witkowski (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Anna Dziergawka

SSN Adam Roch

w sprawie **A. Z.**

skazanego z art. 178a § 4 k.k. i in.,

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu w trybie art. 535 § 5 k.p.k.

w dniu 12 czerwca 2024 r.,

kasacji wniesionej przez Prokuratora Generalnego na korzyść skazanego

od wyroku Sądu Rejonowego w Kozienicach

z 20 kwietnia 2023 r. sygn. akt II K 25/23,

**1. uchyla zaskarżony wyrok i na podstawie art. 17 § 1 pkt 5
k.p.k. umarza postępowanie;**

2. obciąża Skarb Państwa kosztami procesu.

UZASADNIENIE

Sąd Rejonowy w Kozienicach wyrokiem z 20 kwietnia 2023 r. sygn. akt II K 25/23 orzekł:

1. oskarżonego A. Z. uznał za winnego popełnienia zarzucanego mu czynu wyczerpującego dyspozycję przepisu art. 178a § 4 k.k. w zw. z art. 180a k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. i za to na podstawie art. 178a § 4 k.k. w zw. z art. 11 § 3 k.k. wymierzył mu karę 10 miesięcy pozbawienia wolności;
2. na podstawie art. 39 pkt 3 k.k. w zw. z art. 42 § 3 k.k. orzekł wobec oskarżonego A. Z. zakaz prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych dożywotnio;
3. na podstawie art. 43a § 3 k.k. orzekł od oskarżonego A. Z. na rzecz Funduszu Pomocy Pokrzywdzonym i Pomocy Postpenitencjarnej świadczenie pieniężne w kwocie 10.000 zł;
4. na podstawie art. 627 k.p.k. w zw. z art. 616 § 2 k.p.k. i art. 2 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 23 czerwca 1973 r. o opłatach w sprawach karnych zasądził od oskarżonego A. Z. na rzecz Skarbu Państwa koszty postępowania w kwocie 280 zł, w tym kwotę 100 zł tytułem wydatków i kwotę 180 zł tytułem opłaty od kary.

Wyrok nie został zaskarżony przez żadną ze stron postępowania i uprawomocnił się z dniem 28 kwietnia 2023 r.

W dniu 16 maja 2023 r. wyrok Sądu Rejonowego w Kozienicach z 20 kwietnia 2023 r. o sygn. akt II K 25/23 został skierowany do wykonania (k. 65).

W dniu 24 maja 2023 r. do Sądu Rejonowego w Kozienicach wpłynęło zaświadczenie systemu PESEL2-SAD, z którego wynika, iż oskarżony A. Z. zmarł w dniu [...] 2023 r. (k. 76).

Sąd Rejonowy w Kozienicach potwierdził informację o śmierci oskarżonego, uzyskując z Urzędu Stanu Cywilnego w Kozienicach odpis skrócony aktu zgonu A. Z. w dniu [...] 2023 r., czyli przed wydaniem wyroku skazującego w sprawie II K 25/23 (k. 83).

Kasację od rozstrzygnięcia Sądu Rejonowego w Kozienicach na korzyść A. Z. złożył Prokurator Generalny, zaskarżając je w całości. Kwestionowanemu orzeczeniu

zarzucił „rażące i mające istotny wpływ na treść wyroku naruszenie przepisu prawa procesowego, a mianowicie art. 17 § 1 pkt 5 k.p.k., polegające na zaniechaniu umorzenia postępowania i wydaniu w dniu z 20 kwietnia 2023 r. wyroku skazującego wobec A. Z., za występki z art. 178a § 4 k.k. w zw. z art. 180a k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. w sytuacji, gdy oskarżony zmarł przed jego wydaniem, tj. w dniu 8 kwietnia 2023 r., co stanowi bezwzględną przyczynę uchylenia orzeczenia w rozumieniu dyspozycji art. 439 § 1 pkt 9 k.p.k.”. W oparciu o ten zarzut autor kasacji wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku i umorzenie postępowania na podstawie art. 17 § 1 pkt 5 k.p.k.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Kasacja Prokuratora Generalnego jest oczywiście zasadna i jako taka podlegała uwzględnieniu. Zaskarżony wyrok jest wadliwy, ponieważ został wydany z rażącym naruszeniem przepisu prawa procesowego wskazanego w zarzucie kasacji.

Z ustaleń poczynionych na etapie postępowania wykonawczego wynika bowiem, że oskarżony A. Z. zmarł w dniu [...] 2023 r., czyli przed wydaniem kwestionowanego wyroku skazującego. Powyższa okoliczność została potwierdzona załączonym do akt sprawy odpisem skróconym aktu zgonu (k. 83). Tym samym w dacie wyrokowania w niniejszej sprawie przez Sąd Rejonowy w Kozienicach istniała ujemna przesłanka, uniemożliwiająca prowadzenie postępowania wobec oskarżonego A. Z., skutkująca zgodnie z art. 17 § 1 pkt 5 k.p.k., koniecznością jego umorzenia. Skutku tego nie może zniwelować okoliczność, że wiadomość o śmierci oskarżonego Sąd powziął dopiero po wydaniu wyroku. Ujęta bowiem przez ustawodawcę w art. 17 § 1 pkt 5 k.p.k. negatywna przesłanka procesowa o charakterze bezwzględnym w postaci śmierci oskarżonego musi być uwzględniona przez organ procesowy na każdym etapie postępowania.

Śmierć oskarżonego stoi na przeszkodzie prowadzeniu postępowania karnego (art. 17 § 1 pkt 5 k.p.k.), a kontynuowanie w takiej sytuacji procesu i wydanie wyroku stanowią uchybienie określone w art. 439 § 1 pkt 9 k.p.k.

Nie ulega tym samym wątpliwości, że zaskarżone orzeczenie Sądu Rejonowego w Kozienicach obarczone jest bezwzględną przyczyną odwoławczą wskazaną w art. 439 § 1 pkt 9 k.p.k., co musiało skutkować jego uchyleniem,

niezależnie od powodów zaistnienia uchybienia i jego wpływu na treść wyroku, a w konsekwencji umorzeniem postępowania na podstawie art. 17 § 1 pkt 5 k.p.k.

Orzeczenie o kosztach uzasadnia treść art. 632 pkt 2 k.p.k.

Mając powyższe na uwadze, Sąd Najwyższy orzekł jak w części dyspozytywnej wyroku.

Anna Dziergawka Ryszard Witkowski Adam Roch

[PGW]

[ms]